

Άγιος Βασίλειος και Santa Claus

Συγγραφή: Ρένος Κωνσταντίνου, θεολόγος
Επιμέλεια: Βαλάντης Αθανασίου, ιστορικός

Τα Χριστούγεννα έχουν ταυτιστεί με τον ερχομό του καλοκάγαθου Άγιου Βασίλη, πάνω στο ιπτάμενο έλκηθρό του, με τους ταράνδους να τον οδηγούν σε όλο τον κόσμο για να μεταφέρει δώρα στα παιδιά που ήταν φρόνιμα όλη τη χρονιά. Όμως πόση σχέση έχει ο σημερινός Άγιος Βασίλης (στο εξής Santa Claus) με τον ιστορικό Μέγα Βασίλειο και πόση σχέση έχει ο Santa Claus με τις χριστιανικές παραδόσεις;

Βασίλειος ο Μέγας, επίσκοπος Καισαρείας

Ο Βασίλειος γεννήθηκε στον Πόντο από πλούσια οικογένεια το 330. Γονείς του ήταν ο Βασίλειος, φημισμένος ρήτορας και μητέρα του η Εμμέλεια. Αν και πλούσια η οικογένεια του Βασίλειου χαρακτηριζόταν από ευσέβεια και είχε πρόγονους μάρτυρες. Έξι μέλη της οικογένειας του Βασίλειου είναι άγιοι της Εκκλησίας (Βασίλειος, Εμμέλεια, Γρηγόριος Νύσσης, Πέτρος Σεβαστείας, Μακρίνα, Ναυκράτιος).

Ο Βασίλειος σπούδασε ρητορική στη Καισάρεια Μάζακα, όπου συνδέθηκε με στενή φιλία με τον Γρηγόριο Ναζιανζηνό, η οποία κράτησε μέχρι το θάνατο του Βασίλειου¹. Στη συνέχεια αμφότεροι συνέχισαν τις σπουδές τους στην Κωνσταντινούπολη και στην Αθήνα, σε εθνικούς και χριστιανούς καθηγητές. Εκεί υπήρξαν συμμαθητές του μετέπειτα αυτοκράτορα Ιουλιανού. Το 356, μετά από εξαετή φοίτηση και αφού ο Βασίλειος ταξίδεψε σε Αίγυπτο και Συρία, επέστρεψε στην Καισάρεια όπου άσκησε το δικηγορικό επάγγελμα. Η γνωριμία του, όμως, με τον Ευστάθιο, επίσκοπο Σεβαστείας, τον ώθησε να εγκαταλείψει το επάγγελμά του, βαφτίστηκε και αφιέρωσε τη ζωή του στον Θεό².

Μοίρασε μέρος της περιουσίας του στους φτωχούς και ακολούθησε την παράδοση των αναχωρητών μοναχών. Γρήγορα όμως διαπίστωσε πως ενώ τον έλκυε η αυστηρή ασκητική ζωή,

¹ Norris, Frederick (1997). «Βασίλειος Καισαρείας». *The Encyclopedia of Early Christianity* (δεύτερη έκδοση). Νέα Υόρκη: Garland Press.

² Βασιλείου, Επιστολή 223, 2

προτιμούσε τον κοινοβιακό μοναχισμό. Μαζί με τον αδερφό του Πέτρο και άλλους που μοιράζονταν τις απόψεις του ίδρυσε τη Μονή των Ανήσων, στο οικογενειακό του κτήμα. Σ' αυτή τη Μονή ο Βασίλειος έθεσε τα θεμέλια του Βυζαντινού κοινοβιακού μοναχισμού, ο οποίος αποτελεί σήμερα το πρότυπο του Ορθόδοξου μοναχισμού και θεμελιώδης επιρροή του Καθολικού μοναχισμού.

Από το 362, όταν χειροτονήθηκε διάκονος, μαζί με τον Γρηγόριο Ναζιανζηνό αναδύεται ως κυρίαρχη μορφή του αγώνα κατά της αίρεσης του Αρείου, κατατροπώνοντας πολλές φορές δημόσια τους ρήτορες του αυτοκράτορα Βαλεντινιανού, ο οποίος ήταν κι αυτός ακόλουθος του αρειανισμού³. Στις 14 Ιουλίου 370 ο Βασίλειος εκλέγεται νέος επίσκοπος Καισάρειας. Στη βυζαντινή εποχή η πόλη ήταν διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο καθώς ήταν η έδρα του «*πρώτου τη τάξει μητροπολίτη*» του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Απ' αυτή τη θέση δίνει σθεναρό αγώνα υπέρ της ορθοδοξίας και κατά των αιρέσεων. Προσπαθεί να φέρει στον χριστιανισμό πολλούς Εβραίους και εθνικούς, αλλά και να κλείσει το χάσμα μεταξύ αιρετικών και ορθόδοξων.

Πάνω απ' όλα, όμως, αναλώνει τις δυνάμεις του στην φροντίδα των φτωχών και όσων έχουν ανάγκη, αγωνίζονται για την επανένταξη στην κοινωνία πρώην ιερόδουλων και εγκληματιών. Μνημειώδης έργο του είναι η «*Βασιλειάδα*», ένα οικοδομικό συγκρότημα που περιλάμβανε νοσοκομείο, πτωχοκομείο, λεπροκομείο, γηροκομείο και ορφανοτροφείο και στο οποίο έδωσε όλη την περιουσία του. Μαζί με τον ναό που υπήρχε στη Βασιλειάδα, υπήρχαν και καταλύματα για άστεγους, για το ιατρικό προσωπικό και όσους εργάζονταν εκεί προσφέροντας τις υπηρεσίες τους δωρεάν⁴. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί πως ο Βασίλειος ήταν ο πρώτος που άσκησε πραγματική κοινωνική πολιτική, ξεπερνώντας κατά πολύ τα όρια της φιλανθρωπίας μιας τοπικής κοινωνίας.

Η συνεχής πνευματική και σωματική εργασία του Βασίλειου, παράλληλα με την ασκητική ζωή που επέβαλε στον εαυτό του είχαν επιπτώσεις στην υγεία του. Πεθαίνει την 1^η Ιανουαρίου του 379 σε ηλικία μόλις 49 ετών. Η κληρονομιά που άφησε όμως, στο πως πρέπει να ασκείται η φιλανθρωπία, στο πως πρέπει να υπερασπίζεται η Ορθοδοξία, στον μοναχισμό, στο εκκλησιαστικό δίκαιο, στη Θεία Λειτουργία και στην αφομοίωση του ελληνικού πνεύματος στον Χριστιανισμό, τον έκανε ένα πρότυπο ιεράρχη και φιλάνθρωπου, που αγαπήθηκε από τον λαό και πέρασε στην λαϊκή παράδοση ως ο υπερασπιστής των αδυνάτων, των φτωχών και των παιδιών.

³ Attwater, Donald and Catherine Rachel John. *The Penguin Dictionary of Saints*. 3^η έκδοση. Νέα Υόρκη: Penguin Books, 1993. ISBN 0-14-051312-4

⁴ [Οι σύγχρονες «Βασιλειάδες» της Ελλάδας, του Νίκου Παπαχρήστου, Καθημερινή 1.1.2005](#)

Η προέλευση του Santa Claus

Ο Santa Claus προέρχεται από την Δύση. Δεν βασίζεται όμως σε ιστορικό πρόσωπο, εκτός από λίγα στοιχεία, αλλά βασίζεται κυρίως στις προχριστιανικές παραδόσεις των γερμανικών λαών. Η καταγωγή του έλκεται από 3 παράγοντες: από τον Άγιο Νικόλαο, όπως τον αποτύπωσε η δυτική παράδοση, από τις γερμανικές και τις σκανδιναβικές παραδόσεις του Μεσαίωνα, και από τον Father Christmas, αγγλική φιγούρα που προέρχεται από τον 16^ο αιώνα.

Άγιος Νικόλαος

Ο Νικόλαος γεννήθηκε στις 15 Μαρτίου 270⁵ στα Πάταρα της Λυκίας. Από νωρίς αφοσιώθηκε στο Θεό. Καταγόταν από πλούσια οικογένεια. Οι γονείς του πέθαναν όταν ήταν μικρός και τον ανέθρεψε ο θείος του, επίσης Νικόλαος, ο επίσκοπος της πόλης. Γρήγορα έγινε αγαπητός για τις φιλανθρωπίες του και έγινε Επίσκοπος των Μύρων της Λυκίας. Επί αυτοκράτορα Διοκλητιανού υπέστη βασανιστήρια και σώθηκε εξαιτίας του τέλους των διωγμών από τον Μ. Κωνσταντίνο. Έλαβε μέρος στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας, όπου στάθηκε ένας από τους κορυφαίους υπερασπιστές της Ορθοδοξίας.

Ο Άγιος Νικόλαος απεδήμησε στις 6 Δεκεμβρίου 343, με την αγάπη του λαού στο πλευρό του. Αμέσως μετά την ταφή το λείψανο του Αγίου άρχισε να αναβλύζει μύρο με θαυματουργικές ικανότητες, με αποτέλεσμα ο τάφος του να γίνει, ως τον 11^ο αιώνα, τόπος μεγάλου προσκυνήματος και η φήμη του αγίου να μείνει ολοζώντανη.

Μετά την ήττα των Βυζαντινών στο Μαντζικέρτ από τους Σελτζούκους Τούρκους το 1071 η Μικρασία έπεσε στα χέρια των Μουσουλμάνων. Μέσα στο χάος της εποχής, ναύτες από το Μπάρι της Ιταλίας πήραν το μεγαλύτερο μέρος των λειψάνων του αγίου στην πόλη τους την άνοιξη του 1087, για να προστατευτεί από την απειλή των αλλόθρησκων. Οι Βενετοί πήραν μαζί τους όσα λείψανα είχαν απομείνει. Λέγεται ότι κατά την τέλεση της πρώτης θείας λειτουργίας στο Μπάρι μετά την άφιξη των λειψάνων άρχισε να αναβλύζει τόσο πολύ μύρο που οι πιστοί το μάζευαν σε δοχεία για θεραπεία από διάφορες αρρώστιες, ενώ αρκετοί λιποθυμούσαν από την ευωδία του μύρου.

Την δεκαετία του '50, εξαιτίας αναστηλωτικών έργων στο ναό του Αγίου στο Μπάρι, δόθηκε άδεια σε επιστήμονες να εξετάσουν τα λείψανα του αγίου. Διαπιστώθηκε πως τα λείψανα εξαιτίας του μύρου ήταν διατηρημένα σε καλύτερη κατάσταση από το κανονικό. Επίσης ταυτίστηκε πως τα λείψανα του Μπάρι και της Βενετίας ανήκαν πράγματι στο ίδιο πρόσωπο,

⁵ *Book of Martyrs*. Catholic Book Publishing. 1948

επιβεβαιώνοντας την παράδοση. Η μελέτη των οστών από τους ανθρωπολόγους έδειξε ότι ο κάτοχός τους έπασχε από αγκυλωτική σπονδυλαρθρίτιδα και διάχυτη ενδοκρανιακή υπερόστωση, ασθένειες που ο άγιος υπέστη σε προχωρημένη ηλικία σε κλειστό και υγρό περιβάλλον, κάτι που επιβεβαιώνει τα κείμενα που αναφέρουν πως ο Νικόλαος φυλακίστηκε και βασανίστηκε όντας μεγάλης ηλικίας.

Οι γερμανικές/σκανδιναβικές παραδόσεις

Ενώ ο εκχριστιανισμός της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας προχωρούσε από τον 4^ο αιώνα μ.Χ. και ενώ οι νέοι λαοί που εισέβαλαν στα εδάφη της εκχριστιανίζονταν σταδιακά, μέσα στον 5^ο αιώνα, όσες περιοχές της Ευρώπης ήταν έξω από τα παλιά σύνορα της αυτοκρατορίας παρέμεναν παγανιστές.

Οι γερμανικοί και οι σκανδιναβικοί λαοί είχαν μια εορτή στις ημέρες του χειμερινού ηλιοστασίου που ονόμαζαν *Yule*. Σύμφωνα με τις παραδόσεις τους εκείνες τις μέρες τα φαντάσματα των νεκρών έβγαιναν για κυνήγι στους ουρανούς και οι απέθαντοι νεκροί περιδιάβαιναν την γη, σαν «ζόμπι»⁶. Μεγάλες θυσίες γίνονταν εκείνη την περίοδο, όπως και φαγοπότια. Αν και δεν είναι ξεκάθαρο το θέμα της εορτής πιστεύεται πως είχε σχέση με την λατρεία των προγόνων και των νεκρών.

Στο «*Άγριο Κυνήγι*», όπως ονόμαζαν την προαναφερθείσα εξόρμηση των φαντασμάτων ηγέτης ήταν ο θεός Όντιν. Ο Όντιν ήταν ο σημαντικότερος θεός του τευτονικού πανθέου και αρχηγός των θεών, ο οποίος έδωσε ως δώρο στους ανθρώπους το ρουνικό αλφάβητο. Απεικονιζόταν ως ένας στιβαρός ηλικιωμένος άνδρας με μακριά γενειάδα που ίππευε ένα άλογο που είχε οκτώ πόδια. Η μορφή του θεού Όντιν είναι ο σημαντικότερος παράγοντας που διαμόρφωσε την φιγούρα του Santa Claus όπως την ξέρουμε σήμερα⁷. Η διαδικασία μετατροπής του παγανιστή Όντιν ξεκίνησε με τους σταδιακό εκχριστιανισμό των γερμανικών λαών και των Σκανδιναβών, που κράτησε μέχρι τον 11^ο αιώνα. Πολλά από τα έθιμα του Yule, όπως το φαγοπότι και τα τραγούδια της γιορτής, αφομοιώθηκαν στα Χριστούγεννα ως τα κάλαντα και τα δείπνα της εορτής.

Ο Father Christmas

Στην Αγγλία των αρχών του 16^{ου} αιώνα και του Ερρίκου Η', ανάμεσα στη θρησκευτική μεταρρύθμιση και τις δογματικές εντάσεις εμφανίζεται στις λαϊκές εκδηλώσεις η φιγούρα του *Father*

⁶ Simek (2007:180—181 & 379—380) και Orchard (1997:187).

⁷ Baker, Margaret (2007 1962). *Discovering Christmas Customs and Folklore: A Guide to Seasonal Rites Throughout the World*, σ. 62. Osprey Publishing.

Christmas. Είναι μια μορφή που αναγγέλλει στους πιστούς τη γέννηση του Θεανθρώπου και τους προτρέπει να γιορτάσουν. Δεν έχει σχέση με τα παιδιά, αλλά με τους ενήλικους, και συμβολίζει την χαρά και το γλέντι που προξενεί η αναγγελία της Γέννησης⁸.

Το θέμα του Father Christmas μπλέχθηκε στις θρησκευτικές/πολιτικές διαμάχες της Αγγλίας. Οι πουριτανοί και γενικότερα οι φανατικότεροι μεταρρυθμιστές απέρριπταν ως απρεπείς και ειδωλολατρικές όσες γιορτές περιλάμβαναν άφθονο γλεντοκόπι, ενώ οι βασιλόφρονες αγγλικανοί ήταν υπέρ της εορτής των Χριστουγέννων. Τελικά νικητές εξήλθαν οι βασιλόφρονες και πολλοί ακόλουθοι των ακραίων μεταρρυθμιστικών κινημάτων κατέφευγαν στις αγγλικές αποικίες της Αμερικής, όπου κατάργησαν διά νόμου τις Χριστουγεννιάτικες εορταστικές εκδηλώσεις.

Με τον Διαφωτισμό και την παύση των θρησκευτικών παθών η φιγούρα του Father Christmas επανήλθε, στην Βικτοριανή Αγγλία των gentlemen, όπου κράτησε το χαρακτηριστικό της χαράς των Χριστουγέννων. Από την δεκαετία του 1840 γίνεται αναφορά στις εφημερίδες πως τα παιδιά άρχισαν να γιορτάζουν τα Χριστούγεννα με τον Father Christmas και να παίρνουν δώρα. Ίσως η χαρακτηριστικότερη απεικόνιση του Father Christmas όπως τον έβλεπαν εκείνη την εποχή είναι το εύθυμο «*Πνεύμα των Χριστουγέννων του Παρόντος*» στη νουβέλα του Καρόλου Ντίκενς "*A Christmas Carol*" (1843), όπου απεικονίζεται ένας καλοκάγαθος μεγαλόσωμος άνδρας ντυμένος με πράσινες και κόκκινες ρόμπες και γούνα.

⁸ William J. Federer (2002). "*There Really Is a Santa Claus: The History of St. Nicholas & Christmas Holiday Traditions*" σ. 39. Amerisearch, Inc., 2002

«Το Φάντασμα των Παρόντων Χριστουγέννων», μια έγχρωμη έκδοση της αρχικής εικονογράφησης του John Leech για το κλασικό έργο του Καρόλου Ντίκενς *A Christmas Carol* (1843)

Ο Sinterklaas, άμεσος «πρόγονος» του Santa Claus

Στην Ολλανδία, κατεξοχήν ναυτική και εμπορική χώρα, η εορτή του *Sinterklaas* (Αγίου Νικολάου) ως προστάτη των ναυτικών εισάχθηκε από την Μεσόγειο με φυσιολογική δημοφιλία. Τα δώρα και η φροντίδα του ιστορικού αγίου στα παιδιά, αναμείχθηκε με τις προχριστιανικές παραδόσεις του θεού Όντιν. Έτσι η 6^η Δεκεμβρίου έγινε η μέρα που «φέρνει ο Άγιος» δώρα στα παιδιά και όχι η 25^η Δεκεμβρίου. Στις 6 Δεκεμβρίου γίνονται μεγάλες καρναβαλικές γιορτές και οι εύποροι έβαζαν λεφτά στα παπούτσια των φτωχών, έθιμο που εξελίχθηκε στην απόθεση δώρων στις κάλτσες των παιδιών.

Επειδή το Μπάρι άνηκε από το 1442 στην Ισπανία, το ολλανδικό έθιμο αναφέρει πως ο άγιος έρχεται από την Ισπανία με ατμόπλοιο, έχοντας βοηθό του τον «Μαύρο Πέτρο» (*Zwarte Piet*), έναν Μαυριτανό υπηρέτη. Ο άγιος, ντυμένος ως καθολικός επίσκοπος, επιβραβεύει τα

φρόνιμα παιδιά με δώρα. Μέσω του ολλανδικού εμπορίου η εορτή του Sinterklaas διαδόθηκε στη δυτική και την κεντρική Ευρώπη και η Καθολική Εκκλησία καθιέρωσε την 6^η Δεκεμβρίου ως πλήρη αργία.

Με την θρησκευτική μεταρρύθμιση η εορτή πήγε να ατονήσει από τους Ολλανδούς, οι οποίοι έγιναν Καλβινιστές στο σύνολό τους, αλλά οι πολλοί καθολικοί στην νότια Ολλανδία και το σημερινό Βέλγιο διατήρησαν την εορτή, η οποία αναβίωσε στο Διαφωτισμό και τον 19^ο αιώνα.

Ο σύγχρονος Santa Claus

Στις αγγλικές αποικίες της βορείου Αμερικής κατέφυγαν πολλοί προτεστάντες, στην αρχή από τις θρησκευτικές ομάδες της Αγγλίας που έβγαιναν ηττημένες από τους θρησκευτικούς πολέμους και αργότερα από τους Μεταρρυθμιστές όλης της βορείου Ευρώπης. Επίσης, πριν να εξαπλωθεί η αγγλική κυριαρχία στη βόρειο Αμερική, πολλές χώρες ίδρυσαν αποικίες στις ακτές της. Μια πρώην ολλανδική αποικία, το *Νέο Άμστερνταμ*, κατακτήθηκε από τους Άγγλους και μετονομάστηκε σε *Νέα Υόρκη*. Στη Νέα Υόρκη οι ολλανδικές παραδόσεις παρέμεναν ζωντανές.

Με τον καιρό οι Αμερικανοί άποικοι σταμάτησαν να ταυτίζονται με την Αγγλία, ειδικά εξαιτίας της Αγγλικής φορολογικής πολιτικής που δεν συνοδευόταν από καμιά πολιτική εκπροσώπησή τους στο Βρετανικό κοινοβούλιο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα ο Αμερικανικός τύπος χρησιμοποίησε τα Χριστούγεννα του 1773 τον όρο *Santa Claus*, ως μετάφραση του Sinterklaas⁹. Ο Νεοϋορκέζικος τύπος κάθε Χριστούγεννα μετέφραζε τις παλιές ολλανδικές παραδοσιακές διηγήσεις στα αγγλικά.

Το 1823 ο Clement Clarke Moore κυκλοφορεί ανώνυμα το ποίημα "*A Visit from St. Nicholas*" το οποίο διαμόρφωσε καθοριστικά τη σημερινή εικόνα του Santa Claus. Τη νύχτα των Χριστουγέννων ένας άντρας ξυπνά, την ώρα που η σύζυγος και τα παιδιά του κοιμούνται, από παράξενους ήχους έξω από το σπίτι του. Βλέπει από το παράθυρο τον Άη Νικόλα σ' ένα ιπτάμενο έλκηθρο που το τραβάνε οχτώ τάρανδοι. Αφού προσγειώνει το έλκηθρο πάνω στη στέγη, μπαίνει στο σπίτι από την καμινάδα με ένα σάκο γεμάτο παιχνίδια, τα οποία βάζει μέσα στις χριστουγεννιάτικες κάλτσες των παιδιών που κρέμονται δίπλα στο τζάκι. Στη συνέχεια ο Άη Βασίλης φεύγει απ' την καμινάδα και απ' το έλκηθρό του εύχεται «*Καλά Χριστούγεννα και καληνύχτα σε όλους*». Η μόνη διαφορά με τον σύγχρονο Santa Claus είναι ότι στο ποίημα ο Άγιος, το έλκηθρο και οι τάρανδοι περιγράφονται ως μικροσκοπικοί, σαν ξωτικά.

⁹ "*Last Monday, the anniversary of St. Nicholas, otherwise called Santa Claus, was celebrated at Protestant Hall, at Mr. Waldron's; where a great number of sons of the ancient saint "The Sons of Saint Nicholas" celebrated the day with great joy and festivity.*" Rivington's Gazette (Νέα Υόρκη), 23 Δεκεμβρίου 1773.

Ο δεύτερος που μπορεί να πιστωθεί με την πατρότητα του σύγχρονου Santa Claus είναι ο Αμερικανός σκιτσογράφος Thomas Nast. Αυτός άρχισε να σχεδιάζει τον Santa Claus ως ένα ευτραφή γενειοφόρο καλοκάγαθο γέροντα, με το χαρακτηριστικό του σκουφί και αμφίεση. Το έργο του εκδιδόταν από το εβδομαδιαίο περιοδικό *Harper's Weekly*. Στις 29 Δεκεμβρίου 1866 εκδίδει κολλάζ με τίτλο «Ο Άη Βασίλης και τα έργα του», με μια λεζάντα που ανέγραφε «Διεύθυνση: Χωριό Αγίου Βασίλη, Βόρειος Πόλος»¹⁰.

Το διάσημο σκίτσο του Thomas Nast, “*Merry Old Santa Claus*”, από την έκδοση της 1^{ης} Ιανουαρίου 1881 του περιοδικού *Harper's Weekly*. Ο Thomas Nast είχε απαθανάτισει την τωρινή εμφάνιση του Santa Claus με ένα πρώτο σκίτσο στο περιοδικό το 1863, ως μέρος ενός ευρύτερου σκίτσου με τίτλο «*Η Χριστουγεννιάτικη άδεια απουσίας*» στην οποία έβαζε στην άκρη την συνήθη σκιτσογραφία του η οποία είχε πολιτικό περιεχόμενο.

Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα άρχισε να καθιερώνεται και η ιδέα της «*συζύγου του Santa Claus*». Η ποιήτρια Katharine Lee Bates έκανε δημοφιλές το νέο πρόσωπο στο ποίημα “*Goody Santa Claus on a Sleigh Ride*”, που γράφτηκε το 1889.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, με την εφαρμογή της γραμμικής παραγωγής στα εργοστάσια, η οποία εκτόξευσε την παραγωγή προϊόντων, δημιουργήθηκε η ανάγκη των μεγάλων εταιρειών στην ύπαρξη της μεγάλης κατανάλωσης. Κάπως έτσι εφευρέθηκε η διαφήμιση. Έτσι την περίοδο των

¹⁰ [Santa Claus and His Works, 1866](#). Η φράση “Santa Clausville, N.P.” είναι ακριβώς πάνω από την μεγάλη κεντρική λέξη Claus.

Χριστουγέννων οι εταιρείες βρήκαν την ήδη καθιερωμένη μορφή του Santa Claus που έδινε δώρα για να προωθήσουν τα προϊόντα τους. Μαζί με την εμπορευματοποίηση αυτής της παράδοσης εμφανίζεται και μια άλλη πλευρά, αυτή του ντυσίματος σε «Άη Βασίληδες» για φιλανθρωπικούς ή άλλους σκοπούς.

Άνδρας ντυμένος Santa Claus στο Σικάγο το 1902. Μαζεύει χρήματα από τους περαστικούς για φιλανθρωπικό ίδρυμα *Volunteers of America*.

Η δημοφιλέστερη απεικόνιση του Santa Claus είναι αυτή του Αμερικανού εικονογράφου Haddon Sundblom την δεκαετία του 30¹¹, με τον Άγιο Βασίλη να φοράει κόκκινα και άσπρα ρούχα.

Βιβλιογραφία

- Wikipedia
- Cyril Mango, *Βυζάντιο, Η Αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μετάφραση Τσουγκαράκης Δ., εκδόσεις ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000.
- [History Channel - Evolution of Santa Claus](#)
- [St. Nicholas - Discovering the truth about Santa Claus](#)

¹¹ ["Santa Claus: The real man behind the myth"](#), MSNBC, 22 Δεκεμβρίου 2009.